Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2024/599

7.3.2024

PRIPOROČILO KOMISIJE (EU) 2024/599

z dne 18. decembra 2023

o osnutku posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta Italije za obdobje 2021–2030, o usklajenosti ukrepov Italije s ciljem podnebne nevtralnosti Unije in o zagotavljanju napredka pri prilagajanju podnebnim spremembam

(Besedilo v italijanskem jeziku je edino verodostojno)

EVROPSKA KOMISIJA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ([1]) ter zlasti člena 14(6) in člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 ([2]) ter zlasti člena 7(2) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

Priporočilo o osnutku posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta (NEPN) Italije za obdobje 2021–2030

(1) Italija je svoj osnutek posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta predložila 19. julija 2023.

(2) Člen 3 Uredbe (EU) 2018/1999 (uredba o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov) in Priloga I k navedeni uredbi določata elemente, ki jih je treba vključiti v posodobljene nacionalne energetske in podnebne načrte. Komisija je decembra 2022 sprejela smernice za države članice o postopku in obsegu priprave osnutka in končne različice posodobljenih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov ([3]). V smernicah so navedene dobre prakse ter opisane posledice nedavnih političnih, pravnih in geopolitičnih sprememb na področju energetskih in podnebnih politik.

(3) Komisija je v zvezi z načrtom REPowerEU ([4]) in v okviru ciklov evropskega semestra za leti 2022 in 2023 močno poudarila potrebe držav članic po reformah in naložbah v zvezi z energijo in podnebjem, da bi s pospešitvijo zelenega in pravičnega prehoda okrepile energetsko varnost in cenovno dostopnost. To je upoštevano v poročilih o za Italijo za leti 2022 in 2023 ([5]) ter priporočilih Sveta za Italijo ([6]). Države članice bi morale v svojih dokončnih posodobljenih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih upoštevati najnovejša specifična priporočila za državo.

([1]) UL L 328, 21.12.2018, str. 1.
([2]) UL L 243, 9.7.2021, str. 1.
([3]) Obvestilo Komisije o smernicah državam članicam za posodobitev nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov za obdobje 2021–2030 (UL C 495, 29.12.2022, str. 24).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD(2022) 616 final, SWD(2023) 612 final.
([6]) COM(2022) 616, priporočilo za priporočilo Sveta; COM(2023) 612 final, priporočilo za priporočilo Sveta.

(4) Priporočila Komisije glede doseganja nacionalnih ciljev na podlagi uredbe o porazdelitvi prizadevanj ([7]) temeljijo na verjetnosti, da bodo države članice dosegle cilje za leto 2030, ob upoštevanju pravil za uporabo prilagodljivosti na podlagi uredbe o porazdelitvi prizadevanj.

(5) Cilj priporočil Komisije o zajemanju, uporabi in shranjevanju ogljika je ustvariti pregled nad nameravano uvedbo teh tehnologij na nacionalni ravni, vključno s podatki o letnih količinah CO_2, ki naj bi bil zajet do leta 2030, razčlenjenih po viru CO_2, ki izvira iz naprav, za katere velja Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([8]), ali drugih virov, kot so biogeni viri ali neposredni zajem iz zraka, o načrtovani infrastrukturi za prenos CO_2 in o možnih notranjih zmogljivostih za shranjevanje CO_2 ter vbrizganih količinah CO_2, ki naj bi bile na voljo leta 2030.

(6) V priporočilih Komisije glede uspešnosti na podlagi Uredbe (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta ([9]) o rabi zemljišč, spremembi rabe zemljišč in gozdarstvu (uredba o LULUCF) je obravnavano izpolnjevanje obveznosti „nepresežka“ v obdobju 2021–2025 (obdobje 1) s strani države članice in doseganje njenega nacionalnega cilja za obdobje 2026–2030 (obdobje 2), pri čemer se upoštevajo pravila o uporabi prilagodljivosti iz navedene uredbe. V priporočilih Komisije je upoštevano tudi, da se bo kakršen koli presežek emisij v obdobju 1 na podlagi uredbe o LULUCF avtomatično prenesel v uredbo o porazdelitvi prizadevanj.

(7) Da bi prilagajanje podnebnim spremembam lahko ustrezno podpiralo doseganje ciljev na področju energije in blažitve podnebnih sprememb, je nujno ugotoviti možna tveganja glede podnebnih sprememb ter analizirati podnebne ranljivosti in tveganja, ki bi lahko prizadeli zadevna področja, populacije in sektorje. V priporočilih Komisije glede prilagajanja je upoštevano, v kolikšnem obsegu je Italija v svoj posodobljeni NEPN vključila cilje prilaganja podnebnim spremembam, ki upoštevajo podnebna tveganja, ki bi lahko Italiji preprečila doseganje ciljev in ciljnih vrednosti energetske unije. Brez načrtovanja in izvedbe posebnih politik in ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam je ogroženo doseganje ciljev razsežnosti energetske unije. Posebno pozornost je treba nameniti gospodarjenju z vodo v spreminjajočih se podnebnih razmerah zaradi nevarnosti prekinitev oskrbe z električno energijo, saj poplave, vročina in suša vplivajo na proizvodnjo energije.

(8) Priporočila Komisije o ambicijah glede energije iz obnovljivih virov temeljijo na formuli iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1999, ki temelji na objektivnih merilih, ter na glavnih politikah in ukrepih, ki manjkajo v osnutku posodobljenega NEPN Italije, da bi lahko Italija pravočasno in stroškovno učinkovito dosegla svoj nacionalni prispevek k zavezujočemu cilju Unije glede energije iz obnovljivih virov v višini najmanj 42,5 % leta 2030 in k skupnemu prizadevanju, da bi ga zvišali na 45 % v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta ([10]) o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov. Priporočila Komisije temeljijo tudi na prispevku Italije k posebnim ciljem iz členov 15a, 22a, 23, 24 in 25 navedene direktive ter z njimi povezanim politikam in

([7]) Uredba (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma ter o spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 (UL L 156, 19.6.2018, str. 26), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2023/857 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2018/842 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma in Uredbe (EU) 2018/1999 (UL L 111, 26.4.2023, str. 1).

([8]) Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).

([9]) Uredba (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o vključitvi emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike do leta 2030 ter spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 in Sklepa št. 529/2013/EU (UL L 156, 19.6.2018, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2023/839 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2018/841 glede področja uporabe, poenostavitve pravil o poročanju in skladnosti ter določitve ciljev držav članic za leto 2030, in Uredbe (EU) 2018/1999 glede izboljšanja spremljanja, poročanja, spremljanja napredka in pregleda (UL L 107, 21.4.2023, str. 1).

([10]) Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82), kakor je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652 (UL L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

ukrepom za njen hiter prenos in izvajanje. V priporočilih se odraža pomembnost razvoja celovitega dolgoročnega načrtovanja za uvedbo energije iz obnovljivih virov, zlasti vetrne energije, da bi izboljšali prepoznavnost evropske proizvodnje in upravljavcev omrežja v skladu z evropskim svežnjem za vetrno energijo ([11]).

(9) Priporočila Komisije glede nacionalnega prispevka k energijski učinkovitosti temeljijo na členu 4 Direktive (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in Sveta ([12]) o energetski učinkovitosti, formuli iz Priloge I k navedeni direktivi ter s tem povezanih politikah in ukrepih za njeno izvajanje.

(10) V priporočilih Komisije je posebna pozornost namenjena ciljnim vrednostim, ciljem in prispevkom ter z njimi povezanim politikam in ukrepom za uresničitev načrta REPowerEU, da bi hitro odpravili odvisnost od ruskih fosilnih goriv. V njih so upoštevane izkušnje iz izvajanja svežnja Varčujmo s plinom za varno zimo ([13]). Odražajo tudi nujno potrebo po povečanju odpornosti energetskega sistema glede na obveznosti iz Uredbe (EU) 2019/941 Evropskega parlamenta in Sveta ([14]) o pripravljenosti na tveganja v sektorju električne energije in Uredbe (EU) 2017/1938 ([15]) Evropskega parlamenta in Sveta o zanesljivosti oskrbe s plinom ter v skladu s priporočilom Komisije o shranjevanju energije ([16]).

(11) V priporočilih Komisije je upoštevana potreba po pospešenem vključevanju notranjega trga energije, da bi dali večjo vlogo prožnosti ter okrepili položaj odjemalcev in jih zaščitili. V priporočilih Komisije je upoštevana tudi pomembnost ocene števila energetsko revnih gospodinjstev v skladu z zahtevami iz člena 3 Uredbe (EU) 2018/1999 in iz Priporočila Komisije (EU) 2023/2407 ([17]).

(12) V priporočilih Komisije se odraža pomembnost zagotavljanja zadostnih naložb v raziskave in inovacije na področju čiste energije, da bi spodbudili njen razvoj in zmogljivosti za njeno proizvodnjo, vključno z ustreznimi politikami in ukrepi za energetsko intenzivne panoge in druga podjetja, ter potreba po strokovnem izpopolnjevanju delovne sile za neto ničelno industrijo, da bi utrdili močno, konkurenčno in čisto gospodarstvo v Uniji.

(13) Priporočila Komisije temeljijo na zavezah v okviru Pariškega sporazuma za postopno opuščanje uporabe fosilnih goriv in na pomembnosti postopne odprave subvencij za fosilna goriva.

(14) Priporočila Komisije o potrebah po naložbah izhajajo iz njene ocene glede tega, ali osnutek posodobljenega načrta zagotavlja splošen pregled potreb po naložbah, da bi dosegli cilje, ciljne vrednosti in prispevke za vse razsežnosti energetske unije, ali so v njem navedeni viri financiranja, ločeno po zasebnih in javnih virih, ali so v njem navedene naložbe usklajene z italijanskim načrtom za okrevanje in odpornost, območnimi načrti Italije za pravični prehod in specifičnimi priporočili za državo za obdobje 2022–2023 v okviru evropskega semestra ter ali vključuje trdno makroekonomsko oceno načrtovanih politik in ukrepov. NEPN bi moral zagotavljati preglednost in predvidljivost nacionalnih politik in ukrepov ter tako podpirati varnost naložb.

([11]) Sporočilo o evropskem akcijskem načrtu za vetrno energijo (COM(2023) 669 final z dne 24. oktobra 2023) in sporočilo o uresničevanju ambicij EU za energijo iz obnovljivih virov na morju (COM(2023) 668 final).

([12]) Direktiva (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o energetski učinkovitosti in spremembi Uredbe (EU) 2023/955 (prenovitev) (UL L 231, 20.9.2023, str. 1).

([13]) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij „Varčujmo s plinom za varno zimo“ (COM(2022) 360 final).

([14]) Uredba (EU) 2019/941 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o pripravljenosti na tveganja v sektorju električne energije in razveljavitvi Direktive 2005/89/ES (UL L 158, 14.6.2019, str. 1).

([15]) Uredba (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010 (UL L 280, 28.10.2017, str. 1).

([16]) Priporočilo Komisije z dne 14. marca 2023 o shranjevanju energije – temelj razogljičenega in varnega energetskega sistema EU (UL C 103, 20.3.2023, str. 1).

([17]) Priporočilo Komisije (EU) 2023/2407 z dne 20. oktobra 2023 o energijski revščini (UL L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

(15) Priporočila Komisije odražajo bistveno pomembnost širokega regionalnega posvetovanja ter zagotavljanja zgodnjega in vključujočega posvetovanja o načrtu, vključno z učinkovito udeležbo javnosti z zadostnimi informacijami in v dovolj dolgem roku v skladu z Aarhuško konvencijo ([18]).

(16) V priporočilih Komisije o pravičnem prehodu se odraža ocena glede tega, ali so v načrtu Italije dovolj poglobljeno navedeni pomembni socialni učinki podnebnega in energetskega prehoda ter učinki teh dveh prehodov na zaposlovanje in spretnosti ter ali so v njem ustrezno opisane primerne spremljevalne politike in ukrepi za spodbujanje pravičnega prehoda, ki hkrati prispevajo h krepitvi človekovih pravic in enakosti spolov.

(17) Priporočila Komisije Italiji temeljijo na oceni njenega osnutka posodobljenega celovitega NEPN ([19]), ki je objavljen skupaj s tem priporočilom.

(18) Italija naj ta priporočila ustrezno upošteva pri pripravi svojega končnega posodobljenega celovitega NEPN, ki ga je treba oddati do 30. junija 2024.

Priporočila o usklajenosti z Unijinim ciljem podnebne nevtralnosti in z zagotavljanjem napredka pri prilagajanju podnebnim spremembam

(19) Komisija mora v skladu z Uredbo (EU) 2021/1119 (evropska podnebna pravila) oceniti skladnost nacionalnih ukrepov s ciljem podnebne nevtralnosti in zagotavljanjem napredka pri prilagajanju podnebnim spremembam. Komisija je ocenila usklajenost ukrepov Italije s temi cilji ([20]). Na tej oceni temeljijo priporočila v nadaljevanju. Italija naj ta priporočila ustrezno upošteva in v zvezi z njimi sprejme nadaljnje ukrepe v skladu z evropskimi podnebnimi pravili.

(20) Čeprav neto emisije toplogrednih plinov Unije (vključno z emisijami zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva (LULUCF) ter brez mednarodnega prometa) skupno kažejo stalen trend upadanja, ki je na splošno v skladu z linearnim začrtanim potekom doseganja podnebnega cilja Unije za leto 2030 v višini −55 % in cilja podnebne nevtralnosti Unije do leta 2050, je treba pospešiti zmanjševanje emisij, za to pa je ključno ukrepanje držav članic. Napredek v državah članicah je različen, pri čemer se je pojavilo več sektorskih izzivov in pomanjkljivosti, ki jih je treba nemudoma odpraviti. Ocena, ki temelji na razpoložljivih informacijah, kaže, da se napredek pri doseganju cilja podnebne nevtralnosti Unije za Italijo zdi nezadosten. Zanesljive dolgoročne strategije so temelj za doseganje gospodarske preobrazbe, ki je potrebna za premik proti cilju podnebne nevtralnosti Unije.

(21) Potrebne so odločne strategije in načrti za prilagajanje podnebnim spremembam, da se zagotovi stalen napredek na področju družbene, politične in gospodarske pripravljenosti v skladu z evropskimi podnebnimi pravili ter da se ta pripravljenost doseže, preden se pojavijo vplivi, povezani s podnebjem. Da bi pomagala državam članicam posodabljati in izvajati celovito nacionalno strategijo, načrte in politike prilagajanja podnebnim spremembam, je Komisija julija 2023 sprejela sklop smernic ([21]). Politike prilagajanja podnebnim spremembam so osredotočene na področja ali sektorje, ki so še posebej občutljivi na podnebne spremembe ali katerih dejavnosti so ključne za odpornost drugih sektorjev ali ki so zelo pomembni za nacionalno gospodarstvo ali javno zdravje. Prednostno se je treba odzvati na vplive in tveganja, ki se pojavljajo danes ali ki naj bi se povečali zaradi podnebnih sprememb, socialno-ekonomskega razvoja ali drugih dejavnikov, ki niso povezani s podnebjem, in ki naj bi vplivali na kritično infrastrukturo ali sisteme z dolgo življenjsko dobo ali ki naj bi nepopravljivo vplivali na sisteme. Prilagoditvene ukrepe je treba izvajati z namenom izboljšanja pripravljenosti in odpornosti, pripraviti pa jih je mogoče na podlagi prilagoditvenih poti, ki določajo zaporedje ukrepov za dosego cilja prilagajanja. Spremljanje in ocenjevanje prizadevanj za prilagajanje sta potrebna za ohranjanje odgovornosti in izboljšanje politike prilagajanja.

([18]) Konvencija o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah z dne 25. junija 1998 (Aarhuška konvencija).

([19]) SWD(2023) 917.

([20]) Poročilo EU o napredku na področju podnebnih ukrepov za leto 2023 (COM(2023) 653 final) in delovni dokument služb Komisije Ocena napredka pri prilagajanju podnebnim spremembam v posameznih državah članicah v skladu z evropskimi podnebnimi pravili (SWD(2023) 932).

([21]) Obvestilo Komisije Smernice o strategijah in načrtih držav članic za prilagajanje, (UL C 264, 27.7.2023, str. 1).

(22) Sistemska zmožnost prilagajanja podnebnim spremembam je ključna za preprečevanje ali blažitev možne škode, za izkoriščanje priložnosti in obvladovanje posledic. Fizični vplivi podnebnih sprememb se spreminjajo hitreje od pričakovanj. Potreben je napredek pri prilagoditveni sposobnosti na vseh ravneh države ter v javnem in zasebnem sektorju, treba pa se je tudi bolj zavedati ranljivosti in tveganj. Številne intervencije na področju prilagajanja podnebnim spremembam se začnejo na lokalni in regionalni ravni. Lokalna (samo)uprava ima ključno vlogo pri spodbujanju vključevanja javnosti in ukrepanja na lokalni ravni. Potrebna sta smiselna izmenjava mnenj in usklajevanje ukrepov na vseh ravneh upravljanja. Zasebni deležniki so nosilci sprememb, saj prispevajo informacije, vire, zmogljivosti in sredstva.

(23) Sonaravne rešitve ponujajo uspešne in stroškovno učinkovite možnosti za prilagajanje podnebnim spremembam in njihovo blažitev, če so za njihovo uvajanje na voljo spodbude prek strateških okvirov, politik in financiranja. Izvajati jih je mogoče neodvisno ali vključene v druge ukrepe za prilagajanje podnebnim spremembam in njihovo blažitev v povezavi z bolj tehnološkimi in infrastrukturnimi rešitvami. Pri izvajanju je treba upoštevati zapletenost ekosistemov in predvidene učinke podnebnih sprememb, lokalne razmere, z njimi povezane interese in vrednote ter družbeno-gospodarske pogoje –

PRIPOROČA, DA ITALIJA UKREPA TAKO, DA:

GLEDE OSNUTKA POSODOBLJENEGA NACIONALNEGA ENERGETSKEGA IN PODNEBNEGA NAČRTA NA PODLAGI UREDBE (EU) 2018/1999

1. določi stroškovno učinkovite dodatne politike in ukrepe, tudi v prometnem, stavbnem in kmetijskem sektorju ter za emisije, ki niso emisije CO_2, vključno z metanom, N_2O in F-plini iz industrijskih procesov in uporabe proizvodov, kmetijstva in ravnanja z odpadki, za premostitev predvidene vrzeli med 6,7 in 8,7-odstotne točke, da bi dosegla nacionalni cilj glede toplogrednih plinov v višini – 43,7 % do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 2005 na podlagi uredbe o porazdelitvi prizadevanj; predloži posodobljene projekcije za prikaz, kako bo z obstoječimi in načrtovanimi politikami dosežen cilj, in po potrebi opredeli, kako se bodo prilagodljivosti, ki so na voljo v okviru uredbe o porazdelitvi prizadevanj, uporabile za zagotovitev skladnosti; dopolni informacije o politikah in ukrepih ter jasno navede njihov obseg, roke in po možnosti pričakovani učinek glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, tudi za ukrepe v programih financiranja Unije, kot je skupna kmetijska politika;

2. navede količino emisij CO_2, ki bi jih bilo mogoče letno zajeti do leta 2030, vključno z virom; navede podrobne podatke o prevozu zajetega CO_2; opredeli vbrizgane količine CO_2, ki bodo na voljo do leta 2030;

3. opiše konkretno pot za dosego nacionalnega cilja za LULUCF, kot je opredeljen v Uredbi (EU) 2018/841; vključi dodatne ukrepe v sektorju LULUCF, pri čemer podrobno opredeli njihov časovni okvir in obseg ter količinsko opredeli njihove pričakovane učinke za zagotovitev, da so odvzemi toplogrednih plinov dejansko usklajeni s ciljem EU glede neto odvzemov za leto 2030 v višini −310 Mt ekvivalenta CO_2 in ciljem glede odvzemov za državo v višini − 3 158 kt ekvivalenta CO_2, opredeljenim v Uredbi (EU) 2018/841; zagotovi jasne informacije o tem, kako se javna sredstva (tako sredstva Unije, vključno s skupno kmetijsko politiko, kot tudi državna pomoč) in zasebno financiranje prek shem za sekvestracijo ogljika v kmetijske površine dosledno in učinkovito uporabljajo za dosego nacionalnega cilja glede neto odvzema; zagotovi informacije o stanju in napredku, ki ga je treba doseči pri zagotavljanju izboljšav na ravni višjega reda/geografsko eksplicitnih naborov podatkov za spremljanje, poročanje in preverjanje v skladu z delom 3 Priloge V k Uredbi (EU) 2018/1999;

4. zagotovi dodatno analizo pomembnih podnebnih ranljivosti in tveganj glede doseganja nacionalnih ciljev, ciljnih vrednosti in prispevkov in/ali politik in ukrepov v različnih razsežnostih energetske unije; bolje pojasni in, če je mogoče, količinsko opredeli povezavo s posebnimi cilji in politikami energetske unije, ki naj bi jih podpirali politike in ukrepi za prilagajanje podnebnim spremembam; dovolj podrobno določi dodatne politike in ukrepe prilagajanja podnebnim spremembam za podporo doseganju nacionalnih ciljev, ciljnih vrednosti in prispevkov v okviru energetske unije, vključno z ukrepi za ohranitev proizvodnih zmogljivosti električne energije in prihrankov energije v stanovanjskih stavbah; posebno pozornost nameni gospodarjenju z vodo v spreminjajočih se podnebnih razmerah zaradi nevarnosti prekinitev oskrbe z električno energijo, saj poplave, vročina in suša vplivajo na proizvodnjo energije;

5. navede ocenjene začrtane poteke in dolgoročni načrt uvajanja tehnologij obnovljivih virov energije v naslednjih desetih letih (z obeti do leta 2040); vključi okvirni cilj za inovativne tehnologije obnovljivih virov energije do leta 2030 v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena; potrdi, da projekcije in kazalniki, vključeni v načrt, predstavljajo konkretne cilje, ki bodo prispevali k okvirnim podciljem na področju stavb in industrije za leto 2030, zavezujočemu cilju na področju ogrevanja in hlajenja za obdobji 2021–2025 in 2026–2030 ter okvirnemu cilju na področju daljinskega ogrevanja in hlajenja za obdobje 2021–2030; vključi okvirni cilj na področju ogrevanja in hlajenja, da se dosežejo dodatne stopnje iz Priloge IA k Direktivi (EU) 2018/2001;

6. vključi podrobne in količinsko opredeljene politike in ukrepe, tako da bo lahko pravočasno in stroškovno učinkovito dosegla svoj nacionalni prispevek k zavezujočemu cilju Unije glede vsaj 42,5-odstotnega deleža energije iz obnovljivih virov v letu 2030, ob skupnem prizadevanju, da se ta delež poveča na 45 %; opiše zlasti, kako namerava s hitrejšimi in enostavnejšimi postopki dodatno olajšati izdajanje dovoljenj; opiše, kako bo zajeta zasnova obveznosti za dobavitelje goriva v prometnem sektorju, ter vključi primerljive ukrepe za spodbujanje uporabe vodika v industriji in pripravo EU na trgovino z obnovljivim vodikom;

7. vključi projekcije za ponudbo in povpraševanje po bioenergiji ter da na voljo podatke o uvozu in izvoru gozdne biomase, ki se uporablja za energijo; vključi oceno domače oskrbe z gozdno biomaso za proizvodnjo energije v obdobju 2021–2030 v skladu z okrepljenimi merili za trajnostnost iz člena 29 Direktive (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena, in oceno združljivosti predvidene uporabe gozdne biomase za proizvodnjo energije z obveznostmi Italije na podlagi revidirane uredbe o LULUCF, zlasti za obdobje 2026–2030, skupaj z nacionalnimi ukrepi in politikami za zagotovitev združljivosti; vključi nadaljnje ukrepe za spodbujanje trajnostne proizvodnje biometana glede na potencial Italije za trajnostni bioplin/biometan in njegovo proizvodnjo, profil porabe zemeljskega plina ter obstoječo infrastrukturo, uporabo digestata in aplikacije za biogeni CO_2;

8. kolikor je mogoče, navede pričakovano časovnico za faze postopka sprejemanja zakonodajnih in nezakonodajnih politik in ukrepov za prenos in izvajanje določb Direktive (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena, zlasti za ukrepe iz prejšnjih točk;

9. predstavi celotne politike in ukrepe za doseganje nacionalnih prispevkov glede energijske učinkovitosti ter zlasti način izvajanja načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“; navede zanesljive programe in sheme podpore za financiranje energijske učinkovitosti, ki bodo lahko pritegnili zasebne naložbe in dodatno sofinanciranje; določi ukrepe za uresničitev potenciala razvoja infrastrukture za soproizvodnjo z visokim izkoristkom ali učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje iz odvečne toplote in obnovljivih virov energije, tudi v industrijskem sektorju, opredeljenega na podlagi celovite ocene, v skladu s členom 25(1) Direktive (EU) 2023/1791;

10. vključi posodobljene ambicije za zagotovitev visoko energijsko učinkovitega in razogljičenega nacionalnega stavbnega fonda ter preoblikovanja obstoječih stavb v brezemisijske stavbe do leta 2050, vključno z vmesnimi mejniki za leti 2030 in 2040, ter primerjavo teh mejnikov z najnovejšo dolgoročno strategijo prenove; vključi več informacij o povezanih ukrepih za stavbe, tudi v zvezi s financiranjem, stroški in njihovim učinkom z vidika prihrankov energije;

11. okrepi odpornost energetskega sistema z določitvijo jasnih ciljev in ukrepov za obravnavo omejene ali prekinjene oskrbe ter zlasti z določitvijo cilja glede uvedbe shranjevanja energije, pa tudi pripravo politik in ukrepov za vključitev zahtev prilagajanja podnebnim spremembam v energetski sistem; oceni ustreznost naftne infrastrukture (rafinerija, zaloge nafte) ob pričakovanem upadu povpraševanja po nafti in prehodu na bolj nizkoogljične alternative;

12. določi jasne cilje za izboljšanje zmogljivosti elektroenergetskih medsebojnih povezav in opredeli jasen časovni okvir za izvajanje povezanih projektov; navede jasne cilje in ciljne vrednosti za prilagajanje odjema za večjo prožnost sistema glede na oceno potreb po prožnosti in opiše, kako bo omogočila povezovanje energetskega sistema v zvezi s členom 20a Direktive (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena; oblikuje konkurenčnejše maloprodajne trge in okrepi vlogo odjemalcev na maloprodajnem trgu;

13. nadalje razvije pristop k odpravljanju energetske revščine z vključitvijo ocene položaja trenutno prizadetih gospodinjstev in navedbo specifičnega merljivega cilja glede zmanjšanja, kot se zahteva z Uredbo (EU) 2018/1999 in ob upoštevanju Priporočila Komisije (EU) 2023/2407; navede več podrobnosti o vlogi nacionalnega observatorija za energetsko revščino, ustanovljenega leta 2021;

14. nadalje pojasni nacionalne cilje na področju raziskav, inovacij in konkurenčnosti za uvajanje čistih tehnologij ter začrta pot za obdobji do let 2030 in 2050, da bi podprla razogljičenje industrije in spodbudila prehod podjetij na neto ničelno in krožno gospodarstvo; predlaga politike in ukrepe za spodbujanje uvajanja neto ničelnih projektov, tudi tistih, ki so pomembni za energetsko intenzivno industrijo; opiše predvidljiv in poenostavljen regulativni okvir za postopke izdaje dovoljenj ter način poenostavitve dostopa do nacionalnega financiranja, kjer je potrebno; navede podrobne politike in ukrepe za razvoj spretnosti, povezanih s čisto energijo, in omogočanje odprte trgovine za odporne in trajnostne dobavne verige ključnih neto ničelnih komponent in opreme;

15. navede reforme in ukrepe za pritegnitev zasebnih naložb, ki so potrebne za dosego energetskih in podnebnih ciljev; izboljša in razširi analizo potreb po naložbah, da se vključi celovit in usklajen pregled potreb po javnih in zasebnih naložbah, in sicer združeno in po sektorjih; dopolni pristop „od zgoraj navzdol“ za celotno gospodarstvo z oceno posameznih projektov po načelu „od spodaj navzgor“ v zvezi s petimi razsežnostmi energetske unije; vključi razčlenitev skupnih potreb po naložbah z dodatnimi informacijami o nacionalnih in regionalnih virih financiranja, virih financiranja EU in zasebnih virih financiranja, ki bi jih bilo treba pritegniti; doda kratek opis vrste shem finančne podpore, izbranih za izvajanje politik in ukrepov, ki se financirajo iz javnega proračuna, in uporabe instrumentov mešanega financiranja, pri katerih se uporabljajo nepovratna sredstva, posojila, tehnična pomoč in državna jamstva, vključno z vlogo nacionalnih spodbujevalnih bank v zadevnih shemah in/ali načini pritegnitve zasebnega financiranja; kot vir financiranja upošteva stroškovno učinkovito ustvarjanje prenosov na druge države članice v skladu z uredbo o porazdelitvi prizadevanj; poda zanesljivo oceno makroekonomskega vpliva načrtovanih politik in ukrepov;

16. opiše, kako so politike in ukrepi iz posodobljenega načrta usklajeni z nacionalnim načrtom Italije za okrevanje in odpornost ter poglavjem REPowerEU;

17. pojasni, do kdaj namerava Italija postopno ukiniti subvencije za fosilna goriva; podrobneje pojasni, kako namerava Italija postopno opustiti trdna fosilna goriva za proizvodnjo električne energije, in sicer s pojasnitvijo s tem povezanih zavez in ukrepov;

18. navede podrobnejše podatke o socialnih posledicah podnebnega in energetskega prehoda, njunih posledicah za zaposlovanje in spretnosti ali kakršnih koli drugih distribucijskih učinkih ter o načrtovanih ciljih, politikah in ukrepih za podporo pravičnemu prehodu; navede obliko podpore, učinek pobud, ciljne skupine in namenska sredstva, pri čemer naj upošteva priporočilo Sveta o zagotavljanju pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost ([22]); zagotovi uskladitev časovnice postopne opustitve premoga iz območnih načrtov za pravični prehod in končnega posodobljenega NEPN, s posebnim poudarkom na regiji Sulcis Iglesiente (Sardinija); kolikor je mogoče, vključi več elementov, ki bi zagotovili ustrezno analitično podlago za pripravo prihodnjega socialnega načrta za podnebje v skladu z Uredbo (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta ([23]), vključno z navedbami o tem, kako naj bi ocenjevali izzive in socialne učinke sistema trgovanja z emisijami iz zgorevanja goriv v stavbah, cestnem prometu in dodatnih sektorjih na najranljivejše osebe, ter omogočili opredelitev potencialnih upravičencev in ustreznega okvira politike; pojasni, kako bo okvir politike, opredeljen v NEPN, prispeval k pripravi italijanskega socialnega načrta za podnebje in kako bo zagotovljena usklajenost med obema načrtoma;

19. zagotovi jasen in podrobnejši pregled nad tem, kako je postopek posvetovanja omogočil udeležbo vseh ustreznih organov, državljanov in deležnikov, vključno s socialnimi partnerji, pri pripravi osnutka in končnega posodobljenega načrta, vključno z informacijami o časovnem okviru in trajanju različnih posvetovanj; poda povzetek stališč, ki so jih izrazili različni akterji, in povzetek o tem, kako so bila stališča, izražena med posvetovanji, vključena v načrt;

([22]) Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o zagotavljanju pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost (UL C 243, 27.6.2022, str. 35).
([23]) Uredba (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje in spremembi Uredbe (EU) 2021/1060 (UL L 130, 16.5.2023, str. 1).

20. okrepi regionalno sodelovanje s sosednjimi državami članicami ter znotraj skupine na visoki ravni za energetsko povezanost Srednje in Jugovzhodne Evrope, tudi na področju medsebojne povezanosti, obnovljivih virov energije, energijske učinkovitosti in notranjega trga, ob upoštevanju skupnih izzivov in skupnih ciljev; opiše, kako namerava Italija do leta 2025 vzpostaviti okvir za sodelovanje z drugimi državami članicami v skladu s členom 9 Direktive (EU) 2018/2001; si še naprej prizadeva za podpis preostalih štirih dvostranskih solidarnostnih sporazumov za zanesljivost oskrbe s plinom s sosednjimi državami (Avstrija, Nemčija, Grčija in Hrvaška).

GLEDE USKLAJENOSTI NACIONALNIH UKREPOV S CILJEM PODNEBNE NEVTRALNOSTI IN Z ZAGOTAVLJANJEM NAPREDKA PRI PRILAGAJANJU PODNEBNIM SPREMEMBAM NA PODLAGI UREDBE (EU) 2021/1119

1. okrepi prizadevanja za blažitev podnebnih sprememb s konkretnim napredkom pri obstoječih in načrtovanih politikah ter preuči dodatne, nujne ukrepe za uskladitev pričakovanega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov in projekcij s ciljem podnebne nevtralnosti. Prizadevati bi si morala zlasti za razogljičenje proizvodnje energije;

2. posodobi in poveča ambicije in kakovost nacionalne dolgoročne strategije, vključno z utemeljitvijo zmanjšanja emisij Italije in zvišanja ciljev glede odvzemov v posameznih sektorjih z verodostojnimi politikami in ukrepi;

3. posodobi nacionalno strategijo prilagajanja podnebnim spremembam tako, da bodo vidiki prilagajanja vključeni v ključne ranljive sektorje ter da bodo odpravljene vrzeli in ovire za prilagajanje; zagotovi, da so prednostne naloge, strategije, politike, načrti in prizadevanja za prilagajanje sorazmerni s predvidenimi prihodnjimi ranljivostmi in tveganji v zvezi s podnebjem, in sicer na podlagi najboljših razpoložljivih znanstvenih dognanj ter razpoložljivih orodij za napovedovanje podnebnih sprememb in zgodnje opozarjanje; zagotovi napredek pri izvajanju prilagoditvenih ukrepov; poskrbi, da se bodo politike prilagajanja podnebnim spremembam sistemsko in redno spremljale in ocenjevale ter da se bodo rezultati upoštevali pri zasnovi in izvajanju revidirane politike, ki bosta sledila;

4. izboljša usklajevanje med različnimi ravnmi upravljanja (nacionalno/regionalno/lokalno), da bo uskladila orodja za načrtovanje in pripomogla k usklajenim intervencijam za sistemsko preoblikovanje; ozavešča o obstoječih ranljivostih in tveganjih ter obstoječih možnostih; upošteva rezultate spremljanja in ocenjevanja, krepi strukture upravljanja, omogoča ukrepanje na lokalni ravni in spodbuja prožnost za prilagajanje spreminjajočim se okoliščinam; v snovanje in izvajanje politik ter naložbe vanje vključi socialne partnerje in deležnike iz zasebnega sektorja; dokumentira postopke in rezultate zadevnih posvetovanj:

5. v nacionalnih strategijah, politikah in načrtih spodbuja sonaravne rešitve in prilagajanje podnebnim spremembam na ekosistemski podlagi ter zagotavlja naložbe za njihovo uvajanje.

V Bruslju, 18. decembra 2023

Za Komisijo
Kadri SIMSON
članica Komisije